

**УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
КАФЕДРА ВІЙСЬКОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ-СІМЕЙНОЇ
МЕДИЦИНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради Української
військово-медичної академії
від 28 серпня 2020 р. протокол № 7

Голова вченої ради
д.м.н., професор

Валерій Савицький

**ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ»**
підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

Галузь знань: 22 – Охорона здоров'я

Спеціальність: 222 – Медицина

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Форма навчання: очна (денна)

Тривалість навчання: 3 кредити (90 годин)

Шифр 1.1.13

Ухвалено Методичною радою Академії

Протокол від "24" 08 2020 року № 8

Київ – 2020

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня з вибіркової навчальної дисципліни **"Методологія доказової медицини"** в Українській військово-медичній академії надругому році навчання є нормативним документом, в якому визначено зміст навчання та встановлено вимоги щодо обсягу та рівня професійної підготовки особи, якій присвоюється кваліфікація доктор філософії у галузях знань «Охорона здоров'я» за спеціальностями: 222 «Медицина»

Галузь знань: 22 – Охорона здоров'я

Спеціальність: 222 – Медицина

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Форма навчання: очна (денна)

Тривалість навчання: 3 кредити (90 годин)

Предметом вивчення навчальної дисципліни є галузь медичних знань, яка вивчає сучасні принципи доказової медицини, рівні доказовості і ступені рекомендацій, джерела доказової інформації; технології пошуку, аналізу та узагальнення науково-медичної інформації з позицій доказової медицини; сучасні принципи доказової профілактики та скринінгу.

Міждисциплінарні зв'язки. "Методологія доказової медицини", як навчальна дисципліна, ґрунтується на вивченні здобувачами вищої освіти в УВМА клінічних дисциплін, організації охорони здоров'я, військової епідеміології, гігієни, медичної статистики, інформатики і інтегрується з цими дисциплінами.

Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми – Навчальний портал УВМА ([https://mcdl.mil.gov.ua/#Adjuncture, Doctoranture.html](https://mcdl.mil.gov.ua/#Adjuncture,Doctoranture.html)) у відповідних розділах.

2. Загальна мета і завдання навчальної дисципліни

2.1. Головною метою підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня з вибіркової навчальної дисципліни "Доказова медицина" є: розвиток, удосконалення і реалізація набутих знань, умінь, навиків і розумінь, необхідних і достатніх для вирішення всіх аспектів діяльності доктора філософії на відповідній посаді, продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем, впровадження методології наукової діяльності для практичних навичок пошуку, отримання, інтерпретації, критичної оцінки науково доведеної інформації; отримання нових фактів, що розширюють сферу знань і спрямовані на розв'язання комплексних проблем науки та практичного застосування, аналітичних і креативних здібностей, спроможність генерувати ідеї, формулювати висновки та створювати концепції, розробляти наукові проекти, спрямовані на отримання нових знань в галузі охорони здоров'я із залученням сучасних інформаційних технологій.

2.2. Завданнями навчальної дисципліни є:

- підвищити поінформованість здобувачів вищої освіти з питань доказової медицини;
- удосконалити практичні навички використання результатів доказової медицини;
- закріпити та підвищити набуті раніше знання, уміння та навички щодо профілактики основних неінфекційних хвороб з урахуванням сучасних вимог доказової медицини та відповідального ставлення (в т.ч. власного) щодо формування навичок здорового способу життя (ЗСЖ) і корекції шкідливих звичок;
- надати здобувачам вищої освіти знання щодо сучасних аспектів доказового скринінгу захворювань, закріпити вміння його ефективного використання в практичній діяльності та інтерпретації отриманих результатів.

2.3. У процесі вивчення дисципліни слухачі повинні:

ЗНАТИ:

- поняття, методологію та завдання доказової медицини;
- передумови виникнення доказової медицини, історію її розвитку
- основні принципи доказової медицини;
- сучасні тенденції розвитку доказової медицини;
- ключові поняття клінічної епідеміології: визначення, історія розвитку, основні принципи, методи дослідження, клінічна епідеміологія як методологічна основа доказової медицини, етичні проблеми в епідеміології;
- алгоритм пошуку та прийняття рішень з урахуванням принципів доказової медицини;
- систему PICO: основні види клінічних питань, правила формулювання питань, структура клінічного запитання, зміст терміну PICO, компоненти, матриця для формулювання клінічного питання, критерії оцінки результатів;
- формулювання клінічної проблеми з використанням принципів PICO;
- характеристику видів клінічних досліджень, результати яких використовуються для оцінки ефективності та безпечності лікарських засобів;
- рандомізація: поняття, методи, умови забезпечення дійсної рандомізації;
- визначення РКД (рандомізованого подвійного засліпленого плацебоконтрольованого дослідження);
- когортні дослідження: особливості проведення, види клінічних питань, на які кращу відповідь дають когортні дослідження;
- дослідження „випадок-контроль”: особливості проведення, види клінічних питань, на які кращу відповідь дають дослідження „випадок-контроль»;
- поперечні дослідження: особливості проведення, види клінічних питань, на які кращу відповідь дають поперечні дослідження;
- шкала оцінки доказовості клінічних досліджень;

- критерії оцінки ефективності та безпечності лікування: «клінічні ісходи» - поняття, види, перелік ісходів, які застосовуються для оцінки лікарських засобів;
- якість життя як критерій ефективності лікарського препарату;
- показники якості життя - QALY, DALY: характеристика, принципи розрахунку;
- поняття статистичної достовірності та клінічної значущості результатів клінічних досліджень;
- систематична та випадкова помилки: поняття, роль в забезпеченні достовірності результатів клінічних досліджень;
- сучасні джерела доказової інформації;
- систематичні огляди: поняття, структура, причини виникнення та практичне значення;
- мету та етапи складання систематичних оглядів;
- мета-аналіз: визначення, мета, завдання, планування та основні етапи проведення, критерії відбору клінічних досліджень для включення у мета-аналіз, представлення результатів мета-аналізу;
- клінічні рекомендації: поняття, відмінні особливості доброякісних клінічних рекомендацій;
- рівні доказів результатів клінічних досліджень медичних втручань;
- електронні бази науково-медичних даних: характеристика медичної електронної бази даних - CochraneLibrary, MEDLINE, BestEvidence, UpToDate, ClinicalEvidence;
- рецензовані науково-медичні журнали як інформаційні ресурси доказової медицини;
- пошук науково-медичної інформації щодо медичних втручань в різних інформаційних джерелах: алгоритм пошуку даних для вирішення конкретної проблеми з позицій доказової медицини;
- техніку пошуку відповіді на клінічне питання в медичних електронних базах даних та у медичній науковій літературі критерії відбору наукових статей, які присвячені лікувальному та профілактичному медичному втручанню, вивченню чинників ризику, причинно-наслідкових зв'язків, для отримання відповіді на клінічне питання;
- мета-пошукові служби, які займаються пошуком інформації з питань доказової медицини;
- етапи оцінки результатів клінічних досліджень, які опубліковані у медичній літературі;
- роль та права пацієнтів в клінічних дослідженнях;
- застосування принципів доказової медицини при проведенні стандартизації медичної допомоги;
- критерії відбору препаратів до формулярів різного рівня;
- принципи відбору лікарських препаратів або схем лікування для стандартів (клінічних протоколів) медичної допомоги з позицій доказової медицини;
- поняття про систему профілактики, що заснована на доказах; поняття про динамічне спостереження;

- настанови робочої групи із профілактики USPSTF;
- концепцію факторів ризику (ФР), ФР серцево-судинних захворювань (ССЗ) з позиції доказової медицини;
- основні принципи, види та рівні профілактики найбільш поширених НІЗ; поняття «неінфекційні захворювання» (НІЗ), структуру та медико-соціальне значення; політику та стратегію ВООЗ боротьби з НІЗ;
- нормативно-правові та організаційні основи профілактики в Україні
- поняття про профілактичнеконсультування; технології мотиваційного консультування щодо формування здорового способу життя;
- законодавчу базу щодо диспансеризації військовослужбовців;
- сучасні скринінгові програми, основні відмінності між діагностикою та скринінгом, переваги і недоліки скринінгу

ВМІТИ:

- формулювати клінічне запитання (проблему) з використанням принципу PICO;
- проводити оцінку доказів, отриманих з різних джерел;
- працювати в пошуковій системі з використанням фільтрів;
- проводити аналіз і критичну оцінку медичних статей;
- розробляти, організовувати та впроваджувати заходи з профілактики НІЗ;
- проводити диспансеризацію різних груп хворих;
- оволодіти принципами ефективного спілкування з пацієнтом для оптимізації зміни способу життя;
- надати рекомендації щодо формування навичок ЗСЖ і корекції шкідливих звичок (консультації по відмові від тютюнокуріння; проведення консультування щодо здорового харчування; проведення консультування щодо фізичної активності; корекції надлишкової маси тіла та ожиріння; консультації щодо управління психосоціальними факторами.
- оцінити ефективність скринінгових програм та інтерпретувати отримані результати.

3. Компетентності, які набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни

3.1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі Охорони здоров'я, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

3.2. Програмні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, синтезу, аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень (ЗК1)

Здатність до самостійного проведення наукового пошуку інформації (ЗК1)

Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності (ЗК1)

Здатність до володіння науковою термінологією та обговорення результатів наукових досліджень (ЗК2)

Здатність виконувати управлінські функції та організовувати надання послуг у закладах первинної медичної допомоги з позицій доказової медицини(ЗК5).

Здатність розвиватись, вчитись і володіти актуальними знаннями(ЗК8)

Здатність застосовувати на практиці набуті теоретичні знання, практичні навички і вміння (ЗК8)

Здатність діяти та працювати автономно (ЗК8)

Здатність генерувати наукові гіпотези та ідеї (ЗК8)

Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз і узагальнення (СК1)

Здатність інтерпретувати результати мета-аналізу, створити і оформити систематичний огляд, огляд літератури (СК1)

Здатність застосовувати знання сучасних досліджень у комплексному аналізі явищ і процесів (СК2)

Здатність відокремлювати структурні елементи, що складають теоретичну та емпіричну основу системи знань зі спеціальності «Медицина» (СК3)

Здатність визначення необхідності та послідовності спеціальних методів дослідження з урахуванням вимог доказової медицини (СК7)

Здатність до проведення первинної профілактики захворювань, пропаганди здорового способу життя (СК8).

4. Запланований результат навчання

Згідно з вимогами освітньої програми визначені та сформульовані наступні результати навчання здобувачів вищої освіти:

- демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема (ПРН2);

- інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові і складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно (ПРН3);

- самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних (ПРН6);

- використовувати результати наукових досліджень в медичній практиці, освітньому процесі (ПРН10);

- використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватись наукової етики (ПРН16).

5. Структура навчальної дисципліни

5.1. Розподіл навчального часу з дисциплін за семестрами та видами навчальних занять

Назва дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них					Рік навчання	Вид контролю
	Всього	Л	ПЗ	С	СРС		
Методологія доказової медицини	3 кредити ECST/ 90 годин	10	34	34	12	2-й	Диф.залік

Примітка: Л - лекції, ПЗ - практичні заняття, С - семінарські заняття, 1 кредит ЄКТС (ECTS) – 30 год.

5.2. Структура та розподіл навчального часу з тем і видів навчальних занять з навчальної дисципліни «Методологія доказової медицини»

Номери та найменування розділів та тем	Всього годин	З них		НЗ			Примітки
		НЗ	СР	Л	ПЗ	С	
Тема 1. Доказова медицина як наука. Основні поняття та методологічні засади доказової медицини	14	12	2	2	4	6	
Тема 2.Ключові поняття клінічної епідеміології. Медичні та етичні проблеми в епідеміології. Дизайн епідеміологічних досліджень	16	14	2	2	6	6	
Тема 3.Джерела медичної інформації. Інформаційне забезпечення доказової медицини. Методологія пошуку якісної науково-медичної інформації	16	14	2	2	6	6	
Тема 4 Методологія критичного оцінювання, узагальнення та впровадження доказів у медичну практику. Доказова медицина і маркетинг	16	14	2	2	6	6	
Тема 5.Сучасні досягнення доказової профілактичної медицини	16	14	2	2	6	6	
Тема 6. Сучасні аспекти доказового скринінгу	10	8	2	0	4	4	
Диференційований залік	2	2	0	0	2	0	
Всього за період навчання	90	78	12	10	34	34	

Примітки: НЗ – навчальні заняття, СР – самостійна робота, Л – лекції, С – семінарські заняття, ПЗ – практичні заняття

Табл. 5.3. Змістовний план вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Види навчальних занять	Кількість годин	З них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення
			Навчальні заняття	Самостійна робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
Кредитний модуль 3Рік навчання: 2-йСеместр: 3-й							
Змістовий модуль - 1.							
1	Лекція	2	2	0	Тема 1. Доказова медицина як наука. Основні поняття та методологічні засади доказової медицини 1.Історичні аспекти впровадження доказового підходу в медицині. 2. Передумови виникнення доказової медицини 3. Доказова медицина: основні поняття 4.Головні принципи доказової медицини 5. Основні положення доказової медицини 6. Завдання доказової медицини. 7. Критика доказової медицини. 8. Позитивні аспекти практичної реалізації принципів доказової медицини. 9. Проблеми впровадження науково-обґрунтованої медичної практики та шляхи їх усунення. 10. Практична значимість доказової медицини на державному, регіональному рівнях, для окремого пацієнта. 11.Визнання доказової медицини у світі. 12. Досягнення доказовоїмедицини	Мультимедій-на презентація, таблиці, схеми, малюнки	Розділ 11: Обов'язковалі тература: 2: с. 23-36, 269-272, 291-316 3: с. 7-17, 100-106 4 6: с. 7-22 . Додаткова література: 7: с. 7-17 12: с.73-80 .

1	2	3	4	5	6	7	8
2.	Практичне заняття	4	4	0	<p>Тема 1. Доказова медицина як наука. Основні поняття та методологічні засади доказової медицини</p> <p>1. Тестовий контроль початкового рівня знань</p> <p>2. Розбір питань:</p> <p>2.1. Передумови виникнення доказової медицини</p> <p>2.2. Історичні аспекти впровадження доказового підходу в медицині.</p> <p>2.3. Доказова медицина: основні поняття</p> <p>2.4. Головні принципи доказової медицини</p> <p>2.5. Основні положення доказової медицини</p> <p>2.6. Завдання доказової медицини.</p> <p>2.7. Критика доказової медицини.</p> <p>2.8. Позитивні аспекти практичної реалізації принципів доказової медицини.</p> <p>2.9. Проблеми впровадження науково-обґрунтованої медичної практики та шляхи їх усунення.</p> <p>2.10. Практична значимість доказової медицини на державному, регіональному рівнях, для окремого пацієнта.</p> <p>2.11. Визнання доказової медицини у світі.</p> <p>2.12. Досягнення доказової медицини</p> <p>3. Вирішення ситуаційних задач</p> <p>4. Тестовий контроль поточного рівня знань</p>	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	<p>Розділ 11:</p> <p>Обов'язкова література:</p> <p>2: с. 23-36, 269-272, 291-316</p> <p>3: с. 7-17, 100-106</p> <p>4: с. 7-22</p> <p>Додаткова література:</p> <p>7: с. 7-17</p> <p>12: с. 73-80 .</p>

1	2	3	4	5	6	7	8
3	Семінарське заняття	6	6	0	<p>Тема 1. Доказова медицина як наука. Основні поняття та методологічні засади доказової медицини</p> <p>1. Обговорення питань за темою:</p> <p>1.1. Доказова медицина: поняття, головний принцип.</p> <p>1.2. Передумови виникнення доказової медицини. Поняття “доказу” в доказовій медицині.</p> <p>1.3. Основні положення доказової медицини.</p> <p>2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань:</p> <p>2.1. Сучасні аспекти практичної реалізації принципів доказової медицини в Україні</p> <p>2.2. Світовий досвід розвитку доказової медицини</p> <p>2.3. Доказова медицина в клінічній практиці країн світу</p> <p>2.4. Напрямки медичної науки, що сформувались в процесі розвитку технологій доказової медицини</p>	методична розробка до семінарського заняття	<p>Розділ 11</p> <p>Обов’язковалі тература:</p> <p>2: с. 23-36</p> <p>3: с. 7-17, 100-106</p> <p>4: с. 7-22</p> <p>Додаткова література:</p> <p>7: с. 7-17</p> <p>12: с.73-80 .</p>

4.	Самостійна робота	2	0	2	<p>Тема 1. Доказова медицина як наука. Основні поняття та методологічні засади доказової медицини</p> <p>1. Самостійна підготовка теоретичних питань:</p> <p>1.1. Передумови виникнення доказової медицини</p> <p>1.2.Історичні аспекти впровадження доказового підходу в медицині.</p> <p>1.3. Доказова медицина: основні поняття</p> <p>1.4.Головні принципи доказової медицини</p> <p>1.5. Основні положення доказової медицини</p> <p>1.6. Завдання доказової медицини.</p> <p>1.7. Критика доказової медицини.</p> <p>1.8. Позитивні аспекти практичної реалізації принципів доказової медицини.</p> <p>1.9. Проблеми впровадження науково-обґрунтованої медичної практики та шляхи їх усунення.</p> <p>1.10. Практична значимість доказової медицини на державному, регіональному рівнях, для окремого пацієнта.</p> <p>1.11. Визнання доказової медицини у світі.</p> <p>1.12. Досягнення доказовоїмедицини</p>	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	<p>Розділ 11</p> <p>Обов'язковалі тература:</p> <p>2: с. 23-36, 269-272, 291-316</p> <p>3: с. 7-17, 100-106</p> <p>4: с. 7-22</p> <p>Додаткова література:</p> <p>7: с.7-17</p> <p>12: с.73-80 .</p>
----	----------------------	---	---	---	--	---	---

5.	Лекція	2	2	0	<p>Тема 2. Ключові поняття клінічної епідеміології. Медичні та етичні проблеми в епідеміології. Дизайн епідеміологічних досліджень</p> <p>1. Клінічна епідеміологія в структурі медичних наук</p> <p>2. Історія розвитку клінічної епідеміології</p> <p>3. Визначення поняття «клінічна епідеміологія»</p> <p>4. Клінічна епідеміологія, як методологічна основа доказової медицини</p> <p>5. Взаємозв'язок доказової медицини з клінічною епідеміологією з біологічною статистикою</p> <p>6. Поняття «соціальна епідеміологія»</p> <p>7. Етичні стандарти в епідеміології</p> <p>8. Правила дослідницької етики</p> <p>9. Етичні міркування в процесі дослідження</p> <p>10. Етичні проблеми застосування плацебо в клінічних дослідженнях</p> <p>11. Міжнародні керівництва по етичній експертизі епідеміологічних досліджень</p>	Мультимедій-на презентація, таблиці, схеми, малюнки	<p>Розділ 11:</p> <p>Обов'язковалі тература:</p> <p>2: с. 69-86, 106-125</p> <p>3: с. 22-94</p> <p>4</p> <p>6: с.17-37</p> <p>9: с.11-205</p> <p>Додаткова література:</p> <p>7: с. 2-45</p>
----	--------	---	---	---	--	---	--

6.	Практичне заняття	6	6	0	<p>Тема 2. Ключові поняття клінічної епідеміології. Медичні та етичні проблеми в епідеміології. Дизайн епідеміологічних досліджень</p> <p>1. Тестовий контроль початкового рівня знань</p> <p>2. Розбір теоретичних питань:</p> <p>2.1. Поняття про клінічну епідеміологію</p> <p>2.2. Клінічна епідеміологія в структурі медичних наук</p> <p>2.3. Історія розвитку клінічної епідеміології</p> <p>2.4. Клінічна епідеміологія, як методологічна основа доказової медицини</p> <p>2.5. Взаємозв'язок доказової медицини з клінічною епідеміологією з біологічною статистикою</p> <p>2.6. Поняття «соціальна епідеміологія»</p> <p>2.7. Етичні стандарти в епідеміології</p> <p>2.8. Правила дослідницької етики</p> <p>2.9. Етичні міркування в процесі дослідження</p> <p>2.10. Етичні проблеми застосування плацебо в клінічних дослідженнях</p> <p>2.11. Види досліджень</p> <p>2.12. Поняття про «золотий стандарт» клінічного випробування: рандомізоване подвійне засліплене плацебо-контрольоване дослідження, вимоги до рандомізованого подвійного засліпленого плацебо-контрольованого дослідження (засліплення, рандомізація, стратифікація, плацебо, критерії включення та виключення з дослідження)</p> <p>2.13. Доказова цінність різних типів досліджень</p> <p>2.14. Що таке первинні та вторинні кінцеві точки, істинні і сурогатні критерії, їх переваги та недоліки</p> <p>2.15. Визначення рівня значущості доказів</p> <p>2.16. Поняття статистичної достовірності та клінічної значущості результатів клінічних досліджень.</p> <p>3. Вирішення ситуаційних задач</p> <p>4. Тестовий контроль поточного рівня знань</p>	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	<p>Розділ 11:</p> <p>Обов'язковалі температура:</p> <p>2 с. 69-86, 106-125, 130-142</p> <p>3: с. 22-94</p> <p>6: с.17-37</p> <p>9: с.11-205</p> <p>Додаткова література:</p> <p>7: с. 2-45</p>
----	-------------------	---	---	---	--	---	---

7	Семінарське заняття	6	6	0	<p>Тема 2. Ключові поняття клінічної епідеміології. Медичні та етичні проблеми в епідеміології. Дизайн епідеміологічних досліджень</p> <p>1. Обговорення питань за темою:</p> <p>1.1. Види клінічних досліджень, результати яких використовуються для оцінки ефективності та безпечності лікарських засобів (рандомізовані контрольовані, когортні, поперечні дослідження, дослідження „випадок-контроль”, опис випадків, опис серії випадків).</p> <p>1.2. Застосування клінічних досліджень різного дизайну для отримання відповіді на клінічне питання.</p> <p>1.3. Ранжування видів клінічних досліджень за рівнем достовірності інформації, яку вони надають.</p> <p>1.4. Умови надійності та достовірності клінічних досліджень.</p> <p>1.5. Рандомізація: поняття, методи.</p> <p>1.5. Умови забезпечення дійсної рандомізації.</p> <p>1.6. Попередня стратифікація: поняття, мета проведення.</p> <p>1.7. Прогностичні фактори.</p> <p>1.8. Критерії ефективності та безпечності методів лікування при проведенні клінічних випробувань.</p> <p>1.9. Поняття «клінічного ісходу».</p> <p>1.10. Види клінічних ісходів.</p> <p>1.11. Види клінічно-важливих та «сурогатних» ісходів, які застосовуються для оцінки ефективності лікарських засобів.</p> <p>1.12. Недоліки «сурогатних» клінічних ісходів.</p> <p>2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань:</p> <p>2.1. Роль та права пацієнтів в клінічних дослідженнях;</p> <p>2.2. Міжнародні керівництва по етичній експертизі епідеміологічних досліджень</p> <p>2.4. Поняття крапкового розміру ефективності лікування та його довірчого інтервалу.</p> <p>2.5. Поняття статистичної достовірності та клінічної значущості результатів клінічних досліджень.</p> <p>2.6. Характеристика відносних та абсолютних показників ефекту лікування.</p> <p>2.7. Систематична та випадкова помилки: поняття, роль в забезпеченні достовірності результатів клінічних досліджень</p>	методична розробка до семінарського заняття	<p>Розділ 11</p> <p>Обов’язковалі тература: 2: с. 69-86, 106-125, 130-142 3: с. 22-94 6: с. 22-37 9: с. 11-205</p> <p>Додаткова література: 7: с. 2-45</p>
---	---------------------	---	---	---	---	---	---

	Самостійна робота	0	0	2	<p>Тема 2. Ключові поняття клінічної епідеміології. Медичні та етичні проблеми в епідеміології. Дизайн епідеміологічних досліджень</p> <p>1. Самостійна підготовка теоретичних питань:</p> <p>1.1. Види клінічних досліджень, результати яких використовуються для оцінки ефективності та безпечності лікарських засобів (рандомізовані контрольовані, когортні, поперечні дослідження, дослідження „випадок-контроль”, опис випадків, опис серії випадків).</p> <p>1.2. Застосування клінічних досліджень різного дизайну для отримання відповіді на клінічне питання.</p> <p>1.3. Ранжування видів клінічних досліджень за рівнем достовірності інформації, яку вони надають.</p> <p>1.4. Умови надійності та достовірності клінічних досліджень.</p> <p>1.5. Рандомізація: поняття, методи.</p> <p>1.5. Умови забезпечення дійсної рандомізації.</p> <p>1.6. Попередня стратифікація: поняття, мета проведення.</p> <p>1.7. Прогностичні фактори.</p> <p>1.8. Критерії ефективності та безпечності методів лікування при проведенні клінічних випробувань.</p> <p>1.9. Поняття «клінічного ісходу».</p> <p>1.10. Види клінічних ісходів.</p> <p>1.11. Види клінічно-важливих та «сурогатних» ісходів, які застосовуються для оцінки ефективності лікарських засобів.</p> <p>1.12. Недоліки «сурогатних» клінічних ісходів.</p>	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	<p>Розділ 11</p> <p>Обов’язковалі тература: 2 с. 69-86, 106-125 130-142 3: с. 22-94 6: с.22-37 9: с.11-205</p> <p>Додаткова література: 7: с. 2-45</p>
--	----------------------	---	---	---	---	---	---

	Лекція	2	0	0	<p>Тема 3. Джерела медичної інформації. Інформаційне забезпечення доказової медицини</p> <p>Методологія пошуку якісної науково-медичної інформації</p> <p>1. Необхідність формулювання клінічних питань при проведенні пошуку доказової медичної інформації.</p> <p>2. Основні види клінічних питань, які виникають при наданні медичної допомоги.</p> <p>3. Основні складові структурованого клінічного питання.</p> <p>4. Переваги структурованого клінічного питання.</p> <p>5. Вимоги до формулювання клінічного питання</p> <p>6. Зміст терміну PICO</p> <p>7. Компоненти PICO: пацієнт, втручання, порівняння, результат</p> <p>8. Матриця для формулювання клінічного питання. Критерії оцінки результатів</p> <p>9. Фактори, що необхідні для вирішення клінічної проблеми</p> <p>10. Переваги та недоліки різних джерел інформації: зміст наукової медичної літератури, пошук інформації за допомогою фільтрів доказової медицини в мережі Інтернет.</p> <p>11. Структура і зміст наукової публікації</p> <p>12. Основні розділи наукової публікації</p> <p>13. Аналіз статей та їх критична оцінка</p> <p>14. Систематичні огляди: поняття, структура, причини виникнення та практичне значення.</p> <p>15. Мета та етапи складання систематичних оглядів.</p> <p>16. Мета-аналіз: визначення, мета, завдання.</p> <p>17. Критерії відбору клінічних досліджень для включення у мета-аналіз.</p> <p>18. Представлення результатів мета-аналізу.</p> <p>19. Планування та основні етапи проведення мета-аналізу.</p>	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	<p>Розділ 11</p> <p>Обов'язкова література: 2: с.23-68, 173-192, 227-240 6: с.17--37</p> <p>Додаткова література: 2:с. 9-21 3: с.9-20 4 7: с. 2-45</p>
--	--------	---	---	---	---	---	--

	Практичне заняття	6	6	0	<p>Тема 3. Джерела медичної інформації. Інформаційне забезпечення доказової медицини</p> <p>Методологія пошуку якісної науково-медичної інформації</p> <p>1. Тестовий контроль початкового рівня знань</p> <p>2. Розбір практичних питань:</p> <p>2.1. Необхідність формулювання клінічних питань при проведенні пошуку доказової медичної інформації.</p> <p>2.2. Основні види клінічних питань, які виникають при наданні медичної допомоги.</p> <p>2.3. Основні складові структурованого клінічного питання.</p> <p>2.4. Переваги структурованого клінічного питання.</p> <p>2.5. Вимоги до формулювання клінічного питання</p> <p>2.6. Зміст терміну PICO</p> <p>2.7. Компоненти PICO: пацієнт, втручання, порівняння, результат</p> <p>2.8. Матриця для формулювання клінічного питання. Критерії оцінки результатів</p> <p>2.9. Фактори, що необхідні для вирішення клінічної проблеми</p> <p>2.10. Переваги та недоліки різних джерел інформації: зміст наукової медичної літератури, пошук інформації за допомогою фільтрів доказової медицини в мережі Інтернет.</p> <p>2.11. Структура і зміст наукової публікації</p> <p>2.12. Основні розділи наукової публікації</p> <p>2.13. Характеристика медичної електронної бази даних - CochraneLibrary</p> <p>2.14. Характеристика медичних електронних баз даних - MEDLINE, BestEvidence.</p> <p>2.15. Характеристика медичних електронних баз даних – UpToDate, ClinicalEvidence.</p> <p>2.16. Етапи створення інформаційних повідомлень в базах даних доказової медицини.</p> <p>2.17. Рецензовані науково-медичні журнали як інформаційні ресурси доказової медицини.</p>	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	<p>Розділ 11:</p> <p>Обов'язковалі температура:</p> <p>2: с.23-86, 173-192, 227-240</p> <p>6: с.17-37</p> <p>Додаткова література:</p> <p>2: с. 9-21</p> <p>3: с.9-20</p> <p>4</p> <p>7: с. 2-45</p> <p>.</p>
--	----------------------	---	---	---	--	---	---

					<p>2.18.Алгоритм пошуку та прийняття рішень на ґрунті принципів доказової медицини.</p> <p>2.19.Техніка пошуку відповіді на клінічне питання в медичних електронних базах даних та у медичній науковій літературі</p> <p>3. Вирішення ситуаційних задач</p> <p>4. Тестовий контроль поточного рівня знань</p>		
8	Семінарське заняття	6	6	0	<p>Тема 3. Джерела медичної інформації. Інформаційне забезпечення доказової медицини</p> <p>Методологія пошуку якісної науково-медичної інформації</p> <p>1. Обговорення питань за темою:</p> <p>1.1.Критерії відбору наукових статей, які присвячені лікувальному та профілактичному медичному втручання, вивченню чинників ризику, причинно-наслідкових зв'язків, для отримання відповіді на клінічне питання.</p> <p>1.2.Мета-пошукові служби, які займаються пошуком інформації з питань доказової медицини.</p> <p>2.Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань:</p> <p>2.1. Організація діяльності Кохранівського співробітництва</p> <p>2.2. Електронні видання Кохранівського співробітництва</p> <p>2.3. Систематичний огляд як вторинне джерело доказів</p>	методична розробка до семінарського заняття	<p>Розділ 11</p> <p>Обов'язковалі</p> <p>тература:</p> <p>2:с.23-86, 173-192, 227-240</p> <p>6: с.17-37</p> <p>Додаткова література:</p> <p>2: с. 9-21</p> <p>3: с.9-20</p> <p>4</p> <p>7: с. 2-45</p>

	Самостійна робота	2	0	2	<p>Тема 3. Джерела медичної інформації. Інформаційне забезпечення доказової медицини</p> <p>Методологія пошуку якісної науково-медичної інформації</p> <p>1. Самостійний розбір теоретичних питань:</p> <p>1.1. Необхідність формулювання клінічних питань при проведенні пошуку доказової медичної інформації.</p> <p>1.2. Основні види клінічних питань, які виникають при наданні медичної допомоги.</p> <p>1.3. Основні складові структурованого клінічного питання.</p> <p>1.4. Переваги структурованого клінічного питання.</p> <p>1.5. Вимоги до формулювання клінічного питання</p> <p>1.6. Зміст терміну PICO</p> <p>1.7. Компоненти PICO: пацієнт, втручання, порівняння, результат</p> <p>1.8. Матриця для формулювання клінічного питання. Критерії оцінки результатів</p> <p>1.9. Фактори, що необхідні для вирішення клінічної проблеми</p> <p>1.10. Переваги та недоліки різних джерел інформації: зміст наукової медичної літератури, пошук інформації за допомогою фільтрів доказової медицини в мережі Інтернет.</p> <p>1.11. Структура і зміст наукової публікації</p> <p>1.12. Основні розділи наукової публікації</p> <p>1.13. Характеристика медичної електронної бази даних - CochraneLibrary</p>	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	<p>Розділ 11</p> <p>Обов'язковалі</p> <p>тература:</p> <p>2:с.23-86, 173-192, 227-240</p> <p>6; с.17-37</p> <p>Додаткова література:</p> <p>2: с. 9-21</p> <p>3: с.9-20</p> <p>4</p> <p>7: с. 2-45</p>
--	----------------------	---	---	---	---	---	--

					<p>1.14.Характеристика медичних електронних баз даних - MEDLINE, BestEvidence.</p> <p>1.15.Характеристика медичних електронних баз даних – UpToDate, ClinicalEvidence.</p> <p>1.16.Етапи створення інформаційних повідомлень в базах даних доказової медицини.</p> <p>1.17.Рецензовані науково-медичні журнали як інформаційні ресурсидоказової медицини.</p> <p>1.18.Алгоритм пошуку та прийняття рішень на ґрунті принципів доказовоїмедицини.</p> <p>1.19.Техніка пошуку відповіді на клінічне питання в медичних електронних базах даних та у медичній науковій літературі</p> <p>1.20. Організація пошуку відповіді на вірно сформульоване клінічне питання.</p> <p>1.21.Можливість використання різних досліджень за структурою, представлених в публікації, для отримання відповіді на клінічне питання.</p> <p>1.22.Мета-пошукові служби, які займаються пошуком інформації з питань доказової медицини.</p> <p>1.23. Критерії відбору наукових статей, які присвячені лікувальному та профілактичному медичному втручанню, діагностичним методам, вивченню етіології, патогенезу, перебігу та прогнозу захворювання, для отримання відповіді на клінічне питання.</p>		
--	--	--	--	--	--	--	--

	Лекція	2	2	0	<p>Тема 4 Методологія критичного оцінювання, узагальнення та впровадження доказів у медичну практику. Доказова медицина і маркетинг</p> <p>1.Застосування принципів доказової медицини при проведенні стандартизації медичної допомоги.</p> <p>2. Аналіз статей та їх критична оцінка</p> <p>3. Систематичні огляди: мета та етапи складання, поняття, структура, причини виникнення та практичне значення, порівняльна характеристика оглядової статті та систематичного огляду, можливості та обмеження систематичних оглядів, ерспективи систематичних оглядів.</p> <p>4.Мета-аналіз: визначення, мета, види, переваги, практичне значення; Планування та основні етапи проведення мета-аналізу; Критерії відбору клінічних досліджень для включення у мета-аналіз; представлення результатів мета-аналізу; проблеми мета-аналізу.</p> <p>5.Етапи оцінки результатів клінічних досліджень, які публіковані у медичній літературі</p> <p>6. Поняття клінічних рекомендацій. Створення клінічних рекомендацій: принципи, термін складання, характеристика робочих груп. Клінічні рекомендації, створені відповідно до принципів доказової медицини: достоїнства, необхідність створення. Вимоги до доброякісних клінічних рекомендацій. Рівні доказовості медичних втручань у клінічних рекомендаціях, які ґрунтуються на доказах. Провідні напрямки діяльності Міжнародної спілки розробників клінічних рекомендацій (Guidelines International Network (GIN)). Стан, проблеми та перспективи розробки клінічних рекомендацій в Україні.</p> <p>7. Протоколи ведення хворих, застосування в практичній діяльності</p> <p>8. Практична реалізація принципів доказової медицини при розробці медичних стандартів: системи формулярів, клінічних протоколів надання медичної допомоги хворим при різних захворюваннях, Національного переліку основних лікарських засобів та виробів медичного призначення.</p>	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	<p>Розділ 11</p> <p>Обов'язковалі тература:</p> <p>2: с.23-86, 173-192, 194-208, 227-240</p> <p>3: с. 94-100</p> <p>6: с.37-100</p> <p>Додаткова література:</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>7: с.71-104</p>
--	--------	---	---	---	--	---	---

	Практичне заняття	6	6	0	<p>Тема 4 Методологія критичного оцінювання, узагальнення та впровадження доказів у медичну практику. Доказова медицина і маркетинг</p> <p>1. Тестовий контроль початкового рівня знань</p> <p>2. Розбір теоретичних питань:</p> <p>2.1. Застосування принципів доказової медицини при проведенні стандартизації медичної допомоги.</p> <p>2.2. Аналіз статей та їх критична оцінка</p> <p>2.3. Систематичні огляди: мета та етапи складання, поняття, структура, причини виникнення та практичне значення, порівняльна характеристика оглядової статті та систематичного огляду, можливості та обмеження систематичних оглядів, перспективи систематичних оглядів.</p> <p>2.4. Мета-аналіз: визначення, мета, види, переваги, практичне значення; Планування та основні етапи проведення мета-аналізу; Критерії відбору клінічних досліджень для включення у мета-аналіз; представлення результатів мета-аналізу; проблеми мета-аналізу.</p> <p>2.5. Етапи оцінки результатів клінічних досліджень, які публіковані у медичній літературі</p> <p>2.6. Поняття клінічних рекомендацій. Створення клінічних рекомендацій: принципи, термін складання, характеристика робочих груп. Клінічні рекомендації, створені відповідно до принципів доказової медицини: достоїнства, необхідність створення. Вимоги до доброякісних клінічних рекомендацій. Рівні доказовості медичних втручань у клінічних рекомендаціях, які ґрунтуються на доказах. Провідні напрямки діяльності Міжнародної спілки розробників клінічних рекомендацій (Guidelines International Network (GIN)). Стан, проблеми та перспективи розробки клінічних рекомендацій в Україні.</p> <p>2.7. Протоколи ведення хворих, застосування в практичній діяльності.</p> <p>3. Тестовий контроль поточного рівня знань</p>	Ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	<p>Розділ 11:</p> <p>Обов'язковалі температура:</p> <p>2: с.23-86, 173-192, 194-208, 227-240</p> <p>3: с. 94-100</p> <p>6: с.37-100</p> <p>Додаткова література:</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>7: с.71-104</p>
--	-------------------	---	---	---	--	---	---

	Семінарське заняття	6	6	0	<p>Тема 4 Методологія критичного оцінювання, узагальнення та впровадження доказів у медичну практику. Доказова медицина і маркетинг</p> <p>1. Обговорення питань за темою:</p> <p>1.1. Принципи відбору лікарських препаратів до Національного переліку основних лікарських засобів та виробів медичного призначення, стандартів (клінічних протоколів) лікування захворювань та формулярів різного рівня з позицій доказової медицини.</p> <p>1.2. Застосування принципів доказової медицини при проведенні стандартизації медичної допомоги та впровадженні формулярної системи в охорону здоров'я в світі та в Україні.</p> <p>2. Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань:</p> <p>2.1. Доказова медицина як засіб просування лікарських засобів, ознаки некоректної реклами лікарських засобів.</p> <p>2.2. Доказова медицина як засіб просування лікарських засобів, недобросовісна конкуренція.</p> <p>2.3. Доказова медицина як засіб просування лікарських засобів: інформація, що вводить в оману споживача</p> <p>2.2. Розробка Національної лікарської (фармацевтичної) політики</p>	методична розробка до семінарського заняття	<p>Обов'язковалі тература:</p> <p>2: с.23-86, 130-142, 173-192, 194-208, 227-240</p> <p>3: с. 94-100</p> <p>6: с.37-100</p> <p>Додаткова література:</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>7: с.71-104</p>
--	------------------------	---	---	---	--	--	---

	Самостійна робота	0	0	2	<p>Тема 4 Методологія критичного оцінювання, узагальнення та впровадження доказів у медичну практику. Доказова медицина і маркетинг</p> <p>Самостійний розгляд питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Застосування принципів доказової медицини при проведенні стандартизації медичної допомоги. 2. Аналіз статей та їх критична оцінка 3. Систематичні огляди: мета та етапи складання, поняття, структура, причини виникнення та практичне значення, порівняльна характеристика оглядової статті та систематичного огляду, можливості та обмеження систематичних оглядів, перспективи систематичних оглядів. 4. Мета-аналіз: визначення, мета, види, переваги, практичне значення; Планування та основні етапи проведення мета-аналізу; Критерії відбору клінічних досліджень для включення у мета-аналіз; представлення результатів мета-аналізу; проблеми мета-аналізу. 5. Етапи оцінки результатів клінічних досліджень, які публіковані у медичній літературі 6. Поняття клінічних рекомендацій. Створення клінічних рекомендацій: принципи, термін складання, характеристика робочих груп. Клінічні рекомендації, створені відповідно до принципів доказової медицини: достоїнства, необхідність створення. Вимоги до доброякісних клінічних рекомендацій. Рівні доказовості медичних втручань у клінічних рекомендаціях, які ґрунтуються на доказах. Провідні напрямки діяльності Міжнародної спілки розробників клінічних рекомендацій (Guidelines International Network (GIN)). Стан, проблеми та перспективи розробки клінічних рекомендацій в Україні. 7. Протоколи ведення хворих, застосування в практичній діяльності 	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	<p>Обов'язковалі тература: 2:с.23-86, 130-142, 173-192, 194-208, 227-240 3:с. 94-100 6: с.37-100</p> <p>Додаткова література: 2 3 4 7: с.71-104</p>
--	----------------------	---	---	---	--	---	---

	Лекція	2	2	0	<p>Тема 5.Сучасні досягнення доказової профілактичної медицини</p> <p>1. Цільові підходи по визначення поняття «здоров'я»: індивідуальний теоретичний, індивідуальний практичний, популяційний.</p> <p>2. Провідні чинники, які впливають на здоров'я населення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рівень і спосіб життя людей; - стан навколишнього середовища; - біологічні чинники; - доступність і якість медичної допомоги. <p>3. Показники здоров'я населення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демографічні (народжуваність, смертність, середня очікувана тривалість життя); - фізичного розвитку; - захворюваності; - інвалідності. <p>4. Поняття по «тягар хвороб», «тягар хвороб» в Україні</p> <p>5. Інтегральні показники системи оцінки населення ВООЗ (SummaryMeasuresofPopulationHealth):</p> <ul style="list-style-type: none"> - показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на інвалідність – DALE (disability–adjustedlifeexpectancy); -показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на здоров'я (Health-adjustedlifeexpectancy). Показник DALE в українському суспільстві <p>6. Групи здоров'я.</p> <p>7. Динамічне спостереження за станом здоров'я військовослужбовців: вимоги внутрішнього Статуту Збройних Сил України.</p> <p>8. Глобальна та Національна стратегія боротьби з НІЗ (ВООЗ). Захворюваність і смертність: глобальна і Українська статистика, динаміка основних показників у військовослужбовців.</p> <p>9.Хвороби системи кровообігу, онкологічні, нервово-психічні захворювання, цукровий діабет, туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД, травматизм, алкоголізм, наркоманія: медико-соціальне значення, фактори ризику та їх корекція.</p>	Мультимедій-на презентація, таблиці, схеми, малюнки	<p>Розділ 11:</p> <p>Обов'язковалі температура:</p> <p>1: 102 с.</p> <p>4: с. 1-85.</p> <p>8.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>1, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15</p>
--	--------	---	---	---	---	---	---

	Практичне заняття	6	6	0	<p>Тема 5.Сучасні досягнення доказової профілактичної медицини</p> <p>1. Тестовий контроль початкового рівня знань</p> <p>2. Розбір теоретичних питань:</p> <p>2.1. Цільові підходи по визначення поняття «здоров'я»: індивідуальний теоретичний, індивідуальний практичний, популяційний.</p> <p>2.2. Провідні чинники, які впливають на здоров'я населення: рівень і спосіб життя людей, стан навколишнього середовища, біологічні чинники, доступність і якість медичної допомоги.</p> <p>2.3. Групи здоров'я. Інтегральні показники системи оцінки населення ВООЗ (SummaryMeasuresofPopulationHealth): показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на інвалідність – DALE (disability–adjustedlifeexpectancy); показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на здоров'я (Health-adjustedlifeexpectancy).</p> <p>2.4. Динамічне спостереження за станом здоров'я військовослужбовців: вимоги внутрішнього Статуту Збройних Сил України.</p> <p>2.5. Глобальна та Національна стратегія боротьби з НІЗ (ВООЗ): завдання, цілі, компетенції сімейного лікаря. Захворюваність і смертність: глобальна і Українська статистика, динаміка основних показників у військовослужбовців.</p> <p>2.6. Хвороби системи кровообігу, онкологічні, нервово-психічні захворювання, цукровий діабет, туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД, травматизм, алкоголізм, наркоманія: медико-соціальне значення, фактори ризику та їх корекція.</p> <p>2.7. Основні аспекти профілактики серцево-судинних захворювань. Оцінка загального серцево-судинного ризику за шкалою SCORE: цільові групи, моніторинг, план профілактичних заходів. Дисліпідемія як фактор ризику ССЗ, що модифікується: діагностика, профілактика, лікування. Клінічна фармакологія основних груп препаратів, що використовується для корекції дисліпідемії.</p> <p>2.8. Надлишкова маса тіла і ожиріння, гіподинамія, метаболічний синдром як фактори ризику НІЗ: виявлення, корекція способу життя, лікування, консультування. Оцінка статусу тютюнокуріння, стратегія подолання тютюнокуріння.</p>	<p>Мультимедій на презентація, таблиці, схеми, малюнки, ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття</p>	<p>Розділ 11</p> <p>Обов'язковалі тература: 1:102 с. 4: с. 1-85. 8</p> <p>Бази даних (посилання в розділі 11)</p> <p>Додаткова література: 1, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15</p>
--	-------------------	---	---	---	---	---	--

					<p>2.9. Психосоціальні фактори ризику НІЗ: виявлення, оцінка, консультування, лікування.</p> <p>2.10. Методологія проведення профілактичного консультування</p> <p>3. Вирішення ситуаційних задач</p> <p>4. Тестовий контроль поточного рівня знань</p>		
	Семінарське заняття	6	6	0	<p>Тема 5.Сучасні досягнення доказової профілактичної медицини</p> <p>1 Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань:</p> <p>1.1. Поєднання серцево-судинної патології з психічними розладами</p> <p>1.2. Загроза глобальної депресії через пандемію коронавірусу</p> <p>1.3. Сучасні аспекти поширеності факторів ризику серцево-судинних захворювань у військовослужбовців.</p> <p>1.4. Індекс DAYLE в українському суспільстві: основні тенденції.</p> <p>1.5.Поширеність тютюнокуріння у військовослужбовців: сучасні тенденції.</p> <p>1.6. Вимоги внутрішнього Статуту Збройних Сил України до динамічного спостереження за станом здоров'я військовослужбовців.</p>	методична розробка до семінарського заняття	<p>Розділ 11</p> <p>Обов'язковалі температура: 1: 102 с. 4: с. 1-85.</p> <p>Додаткова література: 1, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15</p>

	Самостійна робота	0	0	2	<p>Тема 5.Сучасні досягнення доказової профілактичної медицини</p> <p>1. Самостійна підготовка теоретичних питань:</p> <p>1.1. Поняття «здоров'я»: індивідуальний теоретичний, індивідуальний практичний, популяційний підходи.</p> <p>1.2. Провідні чинники, які впливають на здоров'я населення: рівень і спосіб життя людей, стан навколишнього середовища, біологічні чинники, доступність і якість медичної допомоги.</p> <p>1.3. Показники здоров'я населення: демографічні (народжуваність, смертність, середня очікувана тривалість життя), фізичного розвитку, захворюваності, інвалідності.</p> <p>1.4. Групи здоров'я. Інтегральні показники системи оцінки населення BOO3 (SummaryMeasuresofPopulationHealth):</p> <ul style="list-style-type: none"> - показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на інвалідність – DALE (disability–adjustedlifeexpectancy); - показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на здоров'я (Health-adjustedlifeexpectancy). <p>1.5. Динамічне спостереження за станом здоров'я військовослужбовців: вимоги внутрішнього Статуту Збройних Сил України.</p> <p>1.6. Якість життя як критерій ефективності лікарського препарату. Показники якості життя - QALY, DALY: характеристика, принципи розрахунку.</p> <p>1.7. Методологія проведення профілактичного консультування.</p>	Методична розробка до самостійної роботи, презентації	<p>Розділ 11</p> <p>Обов'язкова температура: 1: 102 с. 4: с. 1-85.</p> <p>Додаткова література: 1, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15</p>
--	----------------------	---	---	---	--	---	--

Практичне заняття	0	4	0	<p>Тема 6. Сучасні аспекти доказового скринінгу</p> <p>1. Тестовий контроль початкового рівня знань</p> <p>2. Розбір теоретичних питань:</p> <p>2.1. Основи політики скринінгу в Європі.</p> <p>2.2. Перелік рекомендацій робочої групи з профілактики (USPSTF).</p> <p>2.3. Класи USPST та рекомендації для практики. Діагностика та скринінг. Переваги і недоліки скринінгу.</p> <p>2.4. Скринінг на підлітковий ідіопатичний сколіоз: клінічне резюме.</p> <p>2.5. Скринінг на високий артеріальний тиск у дорослих: клінічне резюме.</p> <p>2.6. Скринінг на ожиріння у дітей і підлітків.</p> <p>2.7. Скринінг на порушення ліпідного обміну у дітей і підлітків: клінічне резюме</p> <p>2.8. Скринінг на підвищений рівень глюкози в крові та цукровий діабет 2 типу: клінічне резюме.</p> <p>2.9. Скринінг на дисфункцію щитовидної залози: клінічне резюме.</p> <p>2.10. Скринінг на латентну туберкульозну інфекцію у дорослих: клінічне резюме рекомендацій.</p> <p>2.11. Скринінг на залізодефіцитну анемію у дітей та вагітних: клінічні резюме.</p> <p>2.12. Скринінг на недостатність вітаміну D у дорослих.</p> <p>2.13. Скринінг на депресію у дорослих: клінічне резюме.</p> <p>2.14. Скринінг на ризик самогубства у підлітків, дорослих та людей похилого віку в первинній медичній допомозі.</p> <p>2.15. Особливості проведення скринінгу у військовослужбовців.</p> <p>3. Вирішення ситуаційних задач</p> <p>4. Тестовий контроль поточного рівня знань</p>	Мультимедій на презентація, таблиці, схеми, малюнки, ситуаційні завдання, тестові питання, теоретичні питання, методична розробка до практичного заняття	<p>Дивися розділ 11</p> <p>Обов'язковалі тература:</p> <p>1: 102 с.</p> <p>5: с. 3-7</p> <p>7: с. 14-40, с. 40, с. 41, с. 43, с. 49, с. 52, с. 53, с. 55, с. 56, с. 64, с. 75, с. 79, с. 119, с. 179, с. 234-255, с. 336, с. 344, с. 413-420, с. 425-440, с. 447-454</p> <p>Додаткова література:</p> <p>7: с. 47-70</p>
Семінарське заняття	4	0	0	<p>Тема 6. Сучасні аспекти доказового скринінгу</p> <p>1 Заслуховування та обговорення індивідуальних завдань:</p> <p>1.1. Основні відмінності «скринінгу» та «франньої діагностики».</p> <p>Переваги та недоліки скринінгу.</p> <p>1.2. Основні види скринінгових програм та критерії скринінгу.</p> <p>1.3. Аналіз результатів скринінгових програм. Фактори, що спотворюють та ускладнюють оцінку ефективності скринінгових програм</p>	Методична розробка до семінарського заняття	<p>Дивися розділ 11</p> <p>Обов'язковалі тература:</p> <p>5: с. 3-34, с. 46-50.</p> <p>7: с. 14-40.</p> <p>Додаткова:</p> <p>7: с. 47-70</p>

	Самостійна робота			<p>Тема 6. Сучасні аспекти доказового скринінгу</p> <p>1. Самостійна підготовка теоретичних питань:</p> <p>1.1. Основи політики скринінгу в Європі.</p> <p>1.2. Перелік рекомендацій робочої групи з профілактики (USPSTF).</p> <p>1.3. Класи USPST та рекомендації для практики.</p> <p>1.4. Діагностика та скринінг. Переваги і недоліки скринінгу.</p> <p>1.5. Скринінг на підлітковий ідіопатичний сколіоз: клінічне резюме.</p> <p>1.6. Скринінг на високий артеріальний тиск у дорослих: клінічне резюме.</p> <p>1.7. Скринінг на ожиріння у дітей і підлітків.</p> <p>1.8. Скринінг на порушення ліпідного обміну у дітей і підлітків: клінічне резюме</p> <p>1.9. Скринінг на підвищений рівень глюкози в крові та цукровий діабет 2 типу: клінічне резюме.</p> <p>1.10. Скринінг на дисфункцію щитовидної залози: клінічне резюме.</p> <p>1.11. Скринінг на латентну туберкульозну інфекцію у дорослих: клінічне резюме рекомендацій.</p> <p>1.12. Скринінг на залізодефіцитну анемію у дітей та вагітних: клінічні резюме.</p> <p>1.13. Скринінг на недостатність вітаміну D у дорослих.</p> <p>1.14. Скринінг на депресію у дорослих: клінічне резюме.</p> <p>1.15. Скринінг на ризик самогубства у підлітків, дорослих та людей похилого віку в первинній медичній допомозі.</p> <p>1.16. Особливості проведення скринінгу у військовослужбовців</p>	Методичні розробки до самостійної роботи, презентації	<p>Дивися розділ 11</p> <p>Основна література: 5: с. 3-34, с. 46-50. 7: с.14-40, с.40, с.41, с.43, с.49, с.52, с.53, с.55, с.56, с. 64, с.75, с.79, с.119, с.179, с.234- 255, с.336, с.344, с.413-420, с.425-440, с.447-454</p> <p>Додаткова література: 7: с.47-70</p>
--	----------------------	--	--	--	---	--

6. Реферати (доповіді, повідомлення):

1. Сучасні аспекти практичної реалізації принципів доказової медицини в Україні
2. Світовий досвід розвитку доказової медицини
3. Доказова медицина в клінічній практиці країн світу
4. Напрямки медичної науки, що сформувались в процесі розвитку технологій доказової медицини
5. Роль та права пацієнтів в клінічних дослідженнях;
6. Міжнародні керівництва по етичній експертизі епідеміологічних досліджень
7. Поняття крапкового розміру ефективності лікування та його довірчого інтервалу.
8. Поняття статистичної достовірності та клінічної значущості результатів клінічних досліджень.
9. Характеристика відносних та абсолютних показників ефекту лікування.
10. Систематична та випадкова помилки: поняття, роль в забезпеченні достовірності результатів клінічних досліджень
11. Організація діяльності Кохранівського співробітництва
12. Електронні видання Кохранівського співробітництва
13. Систематичний огляд як вторинне джерело доказів
14. Доказова медицина як засіб просування лікарських засобів, ознаки некоректної реклами лікарських засобів.
15. Доказова медицина як засіб просування лікарських засобів, недобросовісна конкуренція.
16. Доказова медицина як засіб просування лікарських засобів: інформація, що вводить в оману споживача
17. Розробка Національної лікарської (фармацевтичної) політики
18. Поєднання серцево-судинної патології з психічними розладами
19. Загроза глобальної депресії через пандемію коронавірусу
20. Сучасні аспекти поширеності факторів ризику серцево-судинних захворювань у військовослужбовців.
21. Індекс DAYLI в українському суспільстві: основні тенденції.
22. Поширеність тютюнокуріння у військовослужбовців: сучасні тенденції.
23. Основні відмінності «скринінгу» та «ранньої діагностики». Переваги та недоліки скринінгу.
24. Основні види скринінгових програм та критерії скринінгу.
25. Аналіз результатів скринінгових програм. Фактори, що спотворюють та ускладнюють оцінку ефективності скринінгових програм

7. Методи навчання

За джерелами знань використовують методи навчання:

словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж, робота з літературою;
наочні – демонстрація, ілюстрація, спостереження;
практичні – практична робота, вирішення задачі, самостійна робота.

Інтерактивні методи – дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, ділова гра, кейс-метод.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: пояснювальний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка.

8. Види контролю та методи їх проведення

Види контролю:

Поточний контроль базових знань (тестові завдання);

Модульні підсумкові співбесіди

Тести множинного вибору у модульній контрольній роботі

Підсумковий (залік з кредитного модулю);

Методи оцінювання результатів навчання

1. Індивідуальне усне опитування.

2. Тестовий контроль.

3. Вирішення типових практичних завдань.

4. Письмовий теоретичний контроль.

5. Індивідуальний контроль практичних дій та отриманих результатів

9. Розподіл балів кредитного модуля

Поточне оцінювання та самостійна робота	Залік	Сума
Кредитний модуль 1	40	100
Змістовий модуль 1		
60		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Значення R	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
80 - 89	B	добре
65 - 79	C	
55 - 64	D	
50 - 54	E	задовільно
35 - 49	FX	
1 - 34	F	

Отримані результати вносяться до відомості обліку успішності.

10. Методичне забезпечення

1. Тексти та презентації лекцій.
2. Методичні розробки з аудиторних занять.
3. Методичні розробки з самостійної позааудиторної роботи слухачів.
4. Фонди оціночних засобів для поточного контролю рівня знань слухачів.
5. Критерії оцінки знань слухачів з дисципліни.

11. Рекомендована література

Основна (базова) література:

1. Адаптована клінічна настанова, заснована на доказах «Профілактика серцево-судинних захворювань»: наказ МОЗ України від 02.03.2016 № 153. URL: http://www.dec.gov.ua/mtd/_ihs.html
2. Гринхальх Т. Основы доказательной медицины / пер. с англ. под ред. Денисова И.Н., Сайткулова К.И., 3-е изд. М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009. 288 с. URL: <https://medknigaservis.ru/wp-content/uploads/2019/07/NF0014219.pdf>
3. Основні принципи доказової медицини: навч. посіб. / С. М. Кисельов. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. 117 с.
4. Про затвердження Методики диспансерного динамічного нагляду при основних захворюваннях та аналізу диспансеризації військовослужбовців Збройних Сил України»: наказ Директора департаменту охорони здоров'я МО України від 12 грудня 2006 р. № 113. 85 с.
5. Программы скрининга: краткое руководство. Повышение эффективности, максимальное увеличение пользы и минимизация вреда. Всемирная организация здравоохранения, 2020. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/330828/9789289054812-rus.pdf>
6. Сиволап В. Д., Кисельов С. М., Лашкул Д. А. Основні принципи доказової медицини: навчальний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. 208 с. URL: http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/10909/3/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%B7%20%D0%BC%D0%B5%D0%B4%20PhD_%D0%B7%D0%B0%D1%82%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B4.pdf
7. Скринінг у первинній допомозі: клінічна настанова, заснована на доказах. ДЕЦ МОЗ України, НМАПО ім. П.Л.Шупика, ВГО «Українська асоціація сімейної медицини», 2018. 464 с. URL: https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/images/dodatki/KN/2018_09_21_KN_scrinning.pdf
8. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги “Профілактика серцево-судинних захворювань”: наказ МОЗ України від 13.06.2016 № 564. URL: <http://mtd.dec.gov.ua/index.php/uk/reiestr-mtd/item/71-profilaktyka-sertsevosudynnykh-zakhvoriuvan>
9. ФлетчерР., ФлетчерС., Вагнер Є.Клиническая эпидемиология.

Основы доказательной медицины. М., Медиа Сфера, 1998. 352 с. URL: https://pestcontrol.ru/assets/files/biblioteka/file/16-fletcher_r_fletcher_s_vagner_je_klinicheskaja_bookfi_org.pdf

Додаткова література:

1. Глобальні рекомендації щодо фізичної активності для здоров'я. URL: <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44399/9789241599979-ukr.pdf?sequence=25&isAllowed=y>
2. Пузанова О.Г., Грузєва Т.С. Інформаційне забезпечення доказової охорони здоров'я (частина I). *Проблеми остеології*. 2017. № 3. 2014. С. 9-21.
3. Пузанова О.Г., Грузєва Т.С. Інформаційне забезпечення доказової охорони здоров'я (частина II)/ *Проблеми остеології*. 2014. № 4. С. 9-20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prost_2014_17_4_4
4. Пузанова О.Г., Грузєва Т.С. Інформаційне забезпечення доказової охорони здоров'я (частина III). *Боль, суставы, позвоночник*. 2015. № 2 (18). URL: <http://www.mif-ua.com/archive/article/40917>
5. Краткое профилактическое консультирование в отношении употребления алкоголя: учебное пособие ВОЗ для первичного звена медико-санитарной помощи. Всемирная организация здравоохранения, 2017. 121 с. URL: https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0004/364279/alcohol-training-manual-rus.pdf
6. Методичні рекомендації для медичних працівників закладів охорони здоров'я з надання лікувально-профілактичної допомоги особам, які бажають позбутися залежності від тютюну: наказ МОЗ України від 26.09.2012 № 746. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0746282-12#Text>
7. Основы доказательной медицины : учеб. пособие для системы послевуз. и дополн. проф. образования врачей / под общ. ред. акад. РАМН, проф. Р. Г. Оганова. М.: Силиция-Полиграф, 2010. 136 с. URL: <https://scardio.ru/content/publication/osnmed.pdf>
8. Посібник з лікування тютюнової залежності: Європейська мережа з профілактики куріння та вживання тютюну ENSP: 2018. 160с. URL: http://elearning-ensp.eu/assets/guides/guidelines_2018_ukraine.pdf
9. Про затвердження Методичних рекомендацій для лікарів загальної практики – сімейної медицини з приводу консультування пацієнтів щодо основних засад здорового харчування України: наказ МОЗ від 14.01.2013 № 10.
10. *Международный эндокринологический журнал*. 2013. № 5(53). С.138-147. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/print/dn_20130114_0016.html
11. Профілактика серцево-судинних захворювань: теоретичні засади та практичне впровадження: монографія / Дячук Д.Д. та ін. Київ, 2019. URL: <https://doi.org/10.31612/9786176968719>
12. Ревенок К.М., Горголь В.А., Пузанова О. Г. Доказовий підхід у клініці внутрішніх хвороб: розвиток і перспективи. *Практикуючий лікар*. 2016. Том 5. №3. С. 73-80. www.likar-praktik.kiev.ua
13. Рекомендації щодо здорового харчування дорослих. 2017. URL: <https://moz.gov.ua/uploads/ckeditor/%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0>

%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/01122017_Basic_Recommendations-1.pdf

14. 2019 ESC/EAS Guidelines for the management of dyslipidaemias: lipid modification to reduce cardiovascular risk: the Task Force for the management of dyslipidaemias of the European Society of Cardiology (ESC) and European Atherosclerosis Society (EAS) / March F. et al. *European Heart Journal*. Vol. 41. Issue 1. 2020. P. 111–188. URL: <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehz455>

15. Standards of Evidence for Behavioral Counseling Recommendations / McNellis R. J., Ory M. G., Lin J. S., O'Connor E. A. *American Journal of Preventive Medicine*. 2015. Volume 49. Issue 3. Suppl. 2. P. S150–S157. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2015.06.002>.

Сайти з доказової медицини:

<https://www.cochrane.org/> - Міжнародне Кокранівське співробітництво

<https://www.cochranelibrary.com/> Кокранівська бібліотека. Містить декілька баз даних:

1. Cochrane Database of Systematic Reviews (CDSR) – систематичні огляди щодо ефектів лікування

2. DARE (Database Abstracts of Reviews of Effectiveness) – систематичні огляди інших виконавців щодо питань діагнозу, прогнозу та ефекту

3. Cochrane Controlled Trials Register (CCTR) – реєстр контролюючих досліджень

<https://www.bestevidence.com/> - електронна версія двох друкованих видань ACP Journal Club і Evidence-Based, містить детальні реферати повнотекстові варіанти систематичних оглядів з висок ою якістю методології

<https://www.uptodate.com/home> - Міжнародне Кокранівське співробітництво

<https://www.acpjournals.org/loi/ajc> - електронний ресурс, який містить структуровані реферати високої якості досліджень, коментарі спеціалістів з обговоренням перспектив практичного використання отриманих результатів

<https://www.bmj.com/> - щотижневий реферативний науковий журнал, який надає результати досліджень з лікування найпоширеніших клінічних захворювань чи станів

<https://www.nejm.org/> - найбільш цитоване і впливове періодичне видання із загальної медицини у світі

<https://www.acpjournals.org/journal/aim> - електронний ресурс, який забезпечує вільний доступ до медичних статей, клінічних рекомендацій через 6 місяців після їх публікації

<https://www.nice.org.uk/> - база клінічних рекомендацій Національного інституту здоров'я і якості медичної допомоги Великої Британії

<https://www.who.int/hinari/ru/> - система, що забезпечує безкоштовний доступ більше ніж до 7 000 журналів з медицини

<https://www.nlm.nih.gov/> - база даних Національної медичної бібліотеки США

<https://www.mediasphera.ru/journals/mjimp/mjimp-mn.htm>-
журналмедицинской практики
<https://www.umj.com.ua/> - Український медичний часопис

Международный

Бази даних:

База даних «Здоров'я для всіх. Україна»: Офіційний сайт Центру медичної статистики МОЗ України.URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>

Державна служба статистики України: офіційний сайт.URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Европейская база данных «Здоровье для всех». Копенгаген: ЕРБ ВОЗ. URL: <http://www.euro.who.inf>

Міжнародна асоціація«ЗДОРОВ'Я СУСПІЛЬСТВА»: <http://healthy-society.com.ua/>

Основні причини смертності від неінфекційних захворювань: інформ. бюл. ВОЗ. <http://www.who.int/>

Центр громадського здоров'я МОЗ України: <https://phc.org.ua/>

Центр контролю та профілактики захворювань: www.cdc.gov

Сервіс з надання допомоги у припиненні куріння

Я кидаю курити. Сервіс з надання допомоги у припиненні куріння: веб-сайт.URL: <http://stopsmoking.org.ua>

Інформаційний ресурс

Інтернет-адреса постійного розміщення опису програми «МЕТОДОЛОГІЯ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ» та відповідне методичне забезпечення до неї - знаходиться у відповідних розділах на навчальному порталі УВМА (Навчальний портал УВМА ([https://mcdl.mil.gov.ua/#Adjuncture, Doctoranture.html](https://mcdl.mil.gov.ua/#Adjuncture,Doctoranture.html)))

Реєстр медико-технологічних документів:

https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/